Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Vladimíra Machová
Šedesátiny prof. dr. Václava Pleskota

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 12 (1967), No. 6, 385--386

Persistent URL: http://dml.cz/dmlcz/137938

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1967

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* http://project.dml.cz

studia i vědecké práce, budovat laboratoře a demonstrační zařízení, sestavovat studijní plány, přednášet, zkoušet, dělat si laboranta, hospodáře — a leckdy i myčku. Brzo našel spolupracovníky v doc. dr. B. Hacarovi a prof. dr. B. Havelkovi a velmi rychle vznikla kolem něho i skupina žáků, kteří s ním úsilovně spolupracovali. Dnes je přírodovědecká fakulta Palackého university výrazným centrem vědeckých prací z metodiky a didaktiky fyziky a snaha o moderní vzdělání učitelů fyziky. Ve středověku zazdívali do základů důležitých staveb živé lidi. Dnes se tam zazdívají — aspoň ve školství — nejlepší léta a síly živých učitelů. Není jich vidět — jako ty za živa zazděné lidi —, ale jsou tam. Fuka má takto zazděných let a sil v olomoucké universitě hezkou řádku. Není jich vidět. Je snadné — a někdy i příjemné na ně zapomínat. Ale jsou v základech a bude vždy dost těch, kteří na ně nezapomenou. S odstupem let bude jejich význam stále patrnější. Prof. Fuka proletí šedesátinami v plné síle a v nejvyšším tempu „Ostravana"*). Přejeme mu na další pracovní dráze ještě mnoho úspěchů a zdaru při pevném zdraví a neochabující vůli splnit poslání, které mu osud určil.

Ladislav Zachoval

ŠEDESÁTINY PROF. DR. VÁCLAVA PLESKOTA

Dne 17. listopadu 1967 se dožil v plném zdraví a svěžesti šedesáti let význačný pedagog, vědecký pracovník a propagátor vědy dr. Václav PLESKOT, profesor Českého vysokého učení technického v Praze.

Po maturitě v r. 1925 na reálce v Pardubicích odešel studovat na přírodovědeckou fakultu Karlovy university do Prahy, kterou absolvoval v r. 1930. Již během svého vysokoškolského studia pracoval jako asistent prof. V. Hrušky v Ústavu aplikované matematiky ČVUT. Na tomto pracovišti se poprvé setkal s nomografickými metodami, které v r. 1938 odejel studovat do Francie (kolébky nomografie). V r. 1948 se habilitoval a v r. 1949 byl jmenován profesorem.

Prof. Pleskot je pokrokový člověk, který se účastní veřejného života tam, kde je ho nejvíce třeba. Mimo jiné v letech 1950—52 vykonával funkci děkana Vysoké školy speciálních nauk ČVUT, v letech 1952—54 byl prorektorem a v r. 1955 úřadujícím rektorem ČVUT. Od r. 1954 do r. 1959 vedl katedru matematiky a deskriptivní geometrie na fakultě zeměměřické a od r. 1960 je vedoucím Matematické laboratoře, dislokovaného pracoviště fakulty technické a jaderné fyziky v Ústavu výpočtové techniky ČSAV a ČVUT.

K činnosti v JČMF připoutal již za studentských let prof. Pleskota jeho přítel prof. Vyčichlo. Jeho činorodá účast při úkolech Jednoty jej přivedla do výboru již před druhou světovou válkou. Během okupace se účastnil různých tajných akcí, které připravovaly program na pookupační dobu.

Na sjezdu v r. 1959 byl zvolen do ÚV JČMF. Účastnil se prací v ústřední komisi pro matematiku, působí jako předseda krajského výboru matematické olympiády a je předsedou Ústřední pedagogické komise pro vyučování matematiky na vysokých školách technických.

Jeho práce, zvláště v oblasti výuky matematiky, byla významným způsobem oceněna na jubilejním sjezdu JČMF v r. 1962, kde byl zvolen čestným členem.

Těžiště vědecké práce prof. Pleskota je nomografie. Z této oblasti publikoval na 40 původních článků. Velmi oblíbenou publikací jsou jeho „Spojnicové nomogramy", vydané v r. 1941. Celostátní učebnice „Nomografie", vydaná v r. 1963, byla již přeložena do maďarštiny. Nomografie byla obsahem jeho přednášek v ČSSR, Maďarsku, Polsku, Bulharsku a Francii.

Pod vedením prof. Pleskota uskutečnila se velmi úspěšně v r. 1959 v Praze celostátní konference o nomografii, které se účastnilo 19 odborníků ze zahraničí a přes 200 domácích. Konference tehdy potvrdila, že nomografické metody jsou účinnými prostředky pro běžnou i výzkumnickou praxi.

---

*) Musí ho tak často užívat!

Za svou dlouholetou činnost pedagogickou a vědeckou byl prof. Pleskot několikrát vyznamenán.

Je třeba se zmínit, že prof. Pleskot se velmi aktivně zapojil již v r. 1959 do práce při rozvoji používání výpočetní techniky na ČVUT.

Šedesátiny prof. Pleskota jsou pro nás, jeho žáky, vhodnou příležitostí, abychom mu vyslovili upřímný dík a uznání za jeho průkopnickou činnost, kterou pro rozvoj nomografie vykonal. Současně si přejeme, aby si udržel i nadále mladistvý elán a zájem o vědecký rozvoj ve svém oboru.

Vladimíra Machová

K SEDMDESÁTINÁM S. EVŽENA ŘÍMANA

Evžen Říman, CSc., bývalý středoškolský profesor a nyní odborný asistent elektrotechnické fakulty ČVUT v Praze, se dne 23. 11. 1967 dožívá v plném zdraví, svěžesti a činorodé práci 70 let.

Je z učitelské rodiny a zůstal tomuto povolání po celý život věren. Narodil se v Puskovci (okres Bílovec), studoval na gymnasiu v Opavě. Po první světové válce vystudoval na přírodovědecké fakultě Karlovy university učitelství matematiky a fyziky a v roce 1924 nastoupil jako profesor na reálném gymnasiu v Nitře, kde se oženil. Jeho manželka je rovněž z učitelské rodiny a je také učitelkou. V roce 1930 přešel na I. čs. reálné gymnasium v Bratislavě. Po okupaci odešel do Prahy, kde učil na reálce v Ječné ulici. V roce 1943 byl německým inspektorem Wernerem suspendován a nasazen jako pomocný dělník; v roce 1944 přešel ilegálně na Slovensko a dne 1. dubna 1945 se přihlásil na Poverenictvě školství k práci při obnovení našeho školství. V září 1945 se vrátil do Prahy, kde učil na několika středních školách.

V roce 1952 přešel jako odborný asistent na katedru fyziky elektrotechnické fakulty ČVUT, kde učil v denním, večerním i v dálkovém studiu. V září 1966 přešel na katedru matematiky téže fakulty.

Celoživotní činnost s. E. Římana je věnována výuce matematiky a fyziky. Pečlivou přípravou přednášek, cvičení a učebních textů se velmi účinně podílí na zvyšování kvalifikace pracujících nejen na svém pracovišti, ale i na řadě pracovišť dalších. V období 1951—54 vedl konzultace z matematiky v dálkovém studiu učitelů pedagogické fakulty Karlovy university; později učil matematice a fyzice v podnikových institutech ČSD, ministerstva výstavby, Armabetonu a Elektrických podniků spojů. Tato jeho činnost úzce souvisí s tvorbou učebnic, skript a příruček pro zájemce o studium na vysokých školách i pro studenty vysokých škol a podnikových institutů; těchto publikací vydal větší počet. Základní pedagogickou a publikační činnost s. Říman po dlouhá léta doplňuje obětavou prací v Socialistické akademii, pro kterou vede dvouleté kursy matematiky v Lidové universitě.

Rozsáhlá je práce s. Římana v JČMF, jejímž členem je od r. 1919. V období 1955—63 byl aktivním členem výboru její pražské odbočky. Vysoce je třeba ocenit jeho účast při zajišťování MO i FO. Vedle toho je členem redakční rady časopisu „Rozhledy matematicko-fyzikální", pro něž napsal řadu českých i slovenských příspěvků, rediguje sbírku „Škola mladých fyziků" SPN v Praze. Za dlouholetou úspěšnou popularizaci matematiky a fyziky byl E. Říman vyznamenán a při příležitosti výročí 100 let JČMF byl jmenován jejím zasloužilým členem.

Svým lidským i občanským profilem se řadí mezi ty, které můžeme označit za vzory plnění povinností. Svou prací s. Říman přispěl nesporně k rozvoji matematiky a fyziky, a to jak svým temperamentním příkladem, tak i svou společensky významnou činností. Do dalšího života mu přejeme mnoho zdaru a úspěchů v jeho pedagogické práci a činnosti pro rozvoj naší matematiky a fyziky.

Kliment Šoler